

Regionale visioner og strategier

Kommunerne og den regionale
udviklingsplan

DANSKE
REGIONER

PLAN09
Miljøministeriet | Realdania

PLAN09

Plan09 er et partnerskabsprojekt mellem Fonden Realdania og Miljøministeriet om udvikling og fornyelse af plankulturen i kommunerne. Formålet er at bidrage til kvalificering af det fremtidige plangrundlag i landets 98 kommuner.

Visionen er at fremme en kommunal planlægning,

- der fokuserer på værdifulde bymiljøer, bebyggelser og attraktive landskaber,
- der bygger på politisk ejerskab og engagement,
- der er præget af fagligt professionelle og innovative planlægningsmiljøer.

Midlet er opbygning af et fagligt planlægningsnetværk med alle kommuner samt støtte til et antal visionære kommunale eksempelprojekter.

Læs mere på www.plan09.dk

Regionale visioner og strategier

Udgivet af | Plan09
Konsulent | Operate A/S
Fotos | Plan09, Jens V. Nielsen
Layout | Tegnestuen Jens V. Nielsen
Tryk | Vilhelm Jensen & Partnere
ISBN | 978-87-7279-766-3
ISBN digital | 978-87-7279-767-0

© Plan09 maj 2007

Indhold

- 1** Den overordnede strategi
- 2** En paraply for regional udvikling
- 4** Rammer og forudsætninger skal være på plads
- 6** Øjebliksbillede af arbejdet med de regionale udviklingsplaner
- 8** Hvilken rolle spiller kultur og uddannelse?
- 10** Natur og miljø er efterspurgte varer
- 12** Sammenhængen mellem kommunerne

DEN OVERORDNEDE STRATEGI skal tænkes nu

Mange af de overordnede strategier og planer for regionernes udvikling skal fødes, tænkes og koordineres i løbet af 2007. Det sker bl.a. i forbindelse med udarbejdelsen af den regionale udviklingsplan. Den første milepæl i arbejdet er dog allerede nået. Det skete med udarbejdelsen af de regionale erhvervsudviklingsstrategier. Disse strategier indgår som et af elementerne i den regionale udviklingsplan. På regionernes budgetter er der afsat flere hundrede millioner kroner til regional udvikling. Hertil kommer EU-midler under Mål 2, som støtter regional udvikling.

Kommunernes rolle

Den regionale udviklingsplan bliver et langt bedre værktøj og afsæt for den samlede regionale udvikling, hvis kommunerne går aktivt ind i arbejdet. På den måde kan regioner og kommuner finde fælles visioner og indsatsområder at samarbejde om.

Derudover er der mindst tre andre grunde:

- For det første kan kommunerne kun få indfyldelse på regionens udvikling, hvis de selv deltager aktivt i arbejdet med at diskutere og fastlægge de overordnede strategier og planer for fremtiden.
- For det andet er den regionale udviklingsplan en oplagt mulighed og hjælp for den enkelte kommune til at samarbejde med andre kommuner om at definere sin egen regionale rolle – en proces som

kommunerne kan drage fordele af, når det regionale perspektiv skal indarbejdes i planstrategier og kommuneplaner.

- For det tredje giver et tæt samarbejde mellem regionen og kommunerne afsæt for en stærkere position, både i nationale og internationale sammenhænge.

Hvorfor dette debatoplæg?

Dette udkast til debatoplæg er lavet af Plan09, KL, Danske Regioner og Miljøministeriet, ved Landsplanområdet.

Det indeholder eksempler på forskellige måder at arbejde med den regionale udviklingsplan og sammenhængen til kommunernes strategier, der kan tjene som inspiration. Derudover lister det en række debatsspørgsmål, som det er oplagt, at kommunerne drøfter i forbindelse med den regionale udviklingsplan. Debatsspørgsmålene skal bl.a. hjælpe regioner og kommuner til at overveje deres rolle, når regionens samlede visioner og fremtidige profil skal tegnes.

På www.plan09.dk kan du se flere eksempler og cases som optakt og bidrag til arbejdet med den regionale udviklingsplan, ligesom du kan finde en række andre relevante links, bl.a. til de forskellige regioners arbejde på området.

God arbejdslyst !

Plan09, maj 2007

Niels Østergård
Formand for styregruppen

Svend Erik Rolandsen
Sekretariatsleder

EN PARAPLY for regional udvikling

Strukturreformen har betydet, at en række nye regionale samarbejdsfora er blevet dannet. De er sammensat af mange forskellige aktører og har bl.a. til opgave at udvikle nye strategiske instrumenter. Indholdet af erhvervsudviklingsstrategierne er nu på plads, og er kort beskrevet sidst i pjecen.

Nu er det tid til det næste store strategiske udviklingsarbejde. Det er den regionale udviklingsplan, der skal opstille visioner for den samlede regionale udvikling. Den regionale udviklingsplan kommer til at indholde regionens konkrete indsatsområder og vil blive fulgt op af en handlingsplan med selvstændig økonomi.

Den regionale udviklingsplan tager sit afsæt i andre planer, der vedrører den regionale udvikling, fx beskæftigelsesstrategier fra de regionale beskæftigelsesråd og erhvervsudviklingsstrategier fra de regionale vækstfora. Endvidere er den regionale udviklingsplan regionernes indspil til landsplanlægningen.

Parløb med kommunernes planstrategier

Den regionale udviklingsplan skal udarbejdes sideløbende med, at kommunerne udarbejder planstrategier. De to processer skal naturligvis hænge sammen, selvom det ikke er muligt at koordinere dem fuldstændigt.

Nogle kommuner er tidligt på banen med deres planstrategi og kan derfor komme med konkrete inputs til den regionale udviklingsplan. Men det er også vigtigt, at de kommuner, der først er klar med en planstrategi i slutningen af 2007 inddrages og forholder sig til strategierne for den regionale udvikling.

Plads til regional identitet

Erhvervsudviklingsstrategierne var bundet op på en række faste krav, hvilket har haft den meget naturlige konsekvens, at der er mange lighedspunkter mellem vækstforaernes strategiske og erhvervsmæssige indsatsområder. Der er ikke på samme måde fastsat detaljerede krav til udviklingsplanerne.

Det efterlader derfor rum til, at den regionale udviklingsplan kan bruges til at fokusere på de særlige forhold og muligheder, der kendetegner den enkelte region og derved adskiller den fra resten af landet.

Den regionale udviklingsplan

Den regionale udviklingsplan skal på grundlag af en helhedsvurdering beskrive en ønskelig fremtidig udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder – samt for:

- Natur og miljø, herunder rekreative formål
- Erhverv, inklusive turisme
- Beskæftigelse
- Uddannelse
- Kultur

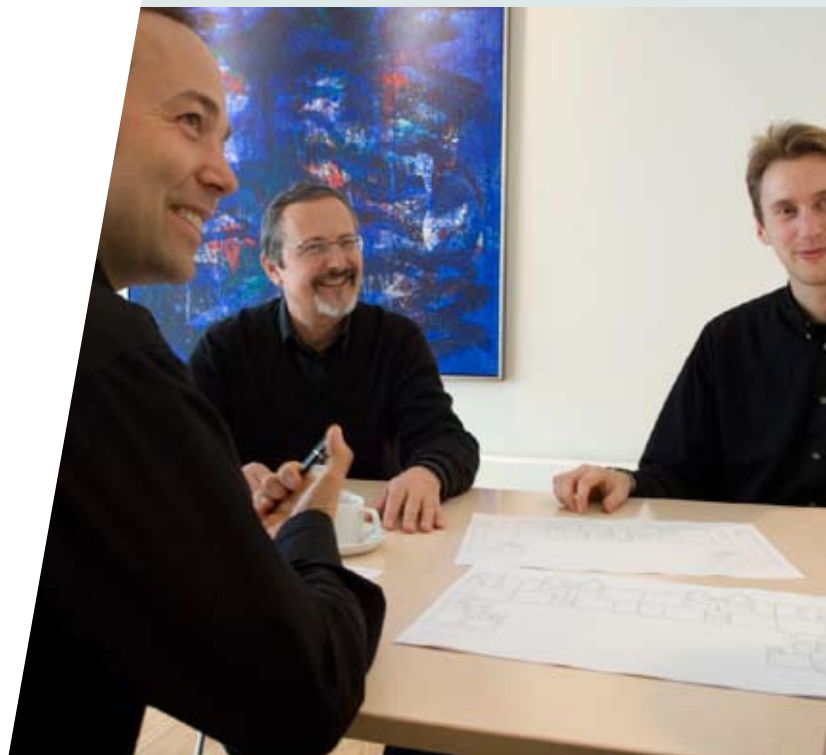
Den regionale udviklingsplan skal redegøre for:

- sammenhængen mellem den fremtidige udvikling og den statslige og kommunale planlægning for infrastruktur,
- sammenhængen med regionens eventuelle samarbejde med tilgrænsende landes myndigheder om plan- og udviklingsmæssige emner
- de handlinger, som regionsrådet vil foretage som opfølgning på udviklingsplanen.

Kilde: Planloven

Den regionale udviklingsplan skal bl.a. sikre sammenhæng med:

- Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi
- Beskæftigelsesrådets beskæftigelsesstrategi
- De lokale aktionsgruppers udviklingsstrategi, Landdistriktsprogrammet
- Lokale og regionale Agenda 21 strategier
- Andre regionale strategier og planer, fx for uddannelse og kultur

Tæt regionalt og kommunalt samarbejde i Midtjylland

Region og kommuner i Midtjylland har organiseret det politiske arbejde med den regionale udviklingsplan ved at udmønte partnerskabsbegrebet meget konkret. Regionsrådets udvalg, der er ansvarlig for arbejdet med den regionale udviklingsplan, har sammen med kontaktudvalget, hvor alle kommuner er repræsenteret, ansvaret for mulige forslag til udviklingsplanen. Denne organisering sikrer dialog og bidrag fra både region og kommuner, så udviklingsplanen repræsenterer en regional konsensus om, hvilken vej Midtjylland skal i fremtiden.

RAMMER OG FORUDSÆTNINGER skal være på plads

De regionale erhvervsudviklingsstrategier omhandler bl.a. den fremtidige erhvervsmæssige udvikling, øget innovation og fere iværksættere. I arbejdet med de regionale udviklingsplaner skal diskussionerne om rammer og forudsætninger for udviklingen indledes. De kan bl.a. omfatte infrastruktur, uddannelse, adgang til natur- og fritidstilbud, kultur m.m. Det er faktorer, der ikke blot er grundlæggende for at kunne skabe en udvikling inden for erhvervsområdet, men også for at fastholde og sikre bosætningen i regionen, drage den nødvendige omsorg for miljøforhold m.m. Et samarbejde og koordination mellem kommunerne på disse områder rummer store fordele, både for de enkelte kommuner og borgerne.

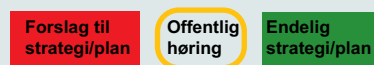
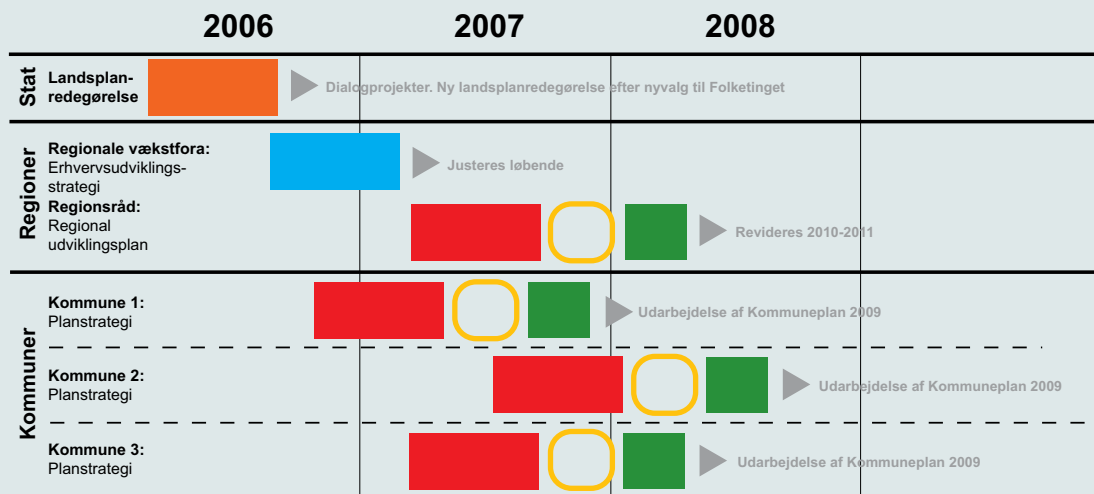
Hvordan lever man godt af og med naboen?

I nogle regioner har arbejdet med den regionale udviklingsplan givet anledning til at overveje, om den fremtidige regionale udvikling skal bygge på et princip om, at den enkelte kommune og by ikke skal kunne udfylde alle roller. At det fx ikke er alle kommuner, der skal have et nyt kulturhus eller være motor i erhvervsudviklingen. Men at den regionale udvikling i stedet skal bygge på en fælles strategi for hele regionen, der fremmer sammenhæng og koordinering – og hvor hver kommune vælger at bidrage med forskellige brikker til det samlede puslespil. Et puslespil, der på den måde vil ende med at afbillede den ønskede helhed.

Identificering af kommunens regionale rolle

Der findes en række værktøjer og metoder til at rejse debat om kommunens rolle i regionen. Faaborg-Midtfyn Kommune vil eksempelvis udvikle vækstindikatorer, såvel hårde som bløde indikatorer. Disse kan bruges til at overvåge kommunens udvikling i regionen. Andre arbejder med indikatorer, der søger at karakterisere forskellige styrker og svagheder, fx set i sammenligning med de øvrige kommuner i regionen. Andre værktøjer fokuserer ikke på kommuner, men byer og deres rolle som drivkraft i den regionale udvikling. De arbejder med at analysere de enkelte byers styrker og svagheder, både ved at bruge indikatorer og ved at anvende mere kvalitative vurderinger af fx byens attraktion i forhold til turisme og bosætning. På den måde kan fere kommuner i fællesskab fastlægge en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem de største byer, på tværs af kommunegrænser. Se eksempler på metoder og cases på www.plan09.dk

Udnyt synergien mellem den regionale og kommunale plan

Den regionale udviklingsplan og kommunernes planstrategier skal udvikles sideløbende. I lovgivningen er det præciseret, at den regionale udviklingsplan bl.a. skal bygge på kommuneplanstrategierne. Gennem en tæt dialog kan der opnås synergieffekter i den intensive fase, hvor regionale udviklingsplaner og planstrategier udvikles sideløbende.

Datasamarbejde mellem region og kommune

Region Sjælland har undersøgt en lang række indikatorer, fordelt på fire overordnede overskrifter: at arbejde, bo, leve og service. Hver overskrift rummer en række underpunkter, så der indgår i alt 50 indikatorer. Indikatorerne er undersøgt for alle kommuner i regionen og har været et redskab til at øge dialogen med og mellem kommunerne.

Regionens kommuner har mulighed for at trække kommunale data, der er indhentet til at analysere regionens særkender. Samtidig giver dataindsamling grundlag for, at kommuner og regioner taler samme sprog.

ØJEBLIKSILLEDE

af arbejdet med de regionale udviklingsplaner

Processen er lige startet

Regionerne har tilrettelagt en proces for arbejdet med de regionale udviklingsplaner i forhold til de udfordringer, hver enkelt region står over for. Processen inddrager de parter, der er relevante i den sammenhæng, men som ikke nødvendigvis er de samme overalt i landet. Gennemgående er det kommuner, organisationer, erhvervsliv og borgere.

Processen er i sin spæde start – og det er derfor ikke muligt at tegne et præcist billede af, hvordan de endelige udviklingsplaner kommer til at se ud. Nedenfor præsenteres en række glimt fra arbejdet, som det tegner sig på dette tidspunkt af processen – uden at det dog på nogen måde giver et samlet billede af arbejdet i hver region.

Find links til at læse mere om de enkelte regioners arbejde på www.plan09.dk.

NORDJYLLAND

Partnerskab hele vejen rundt - fokus på muligheder, nytænkning og gode ideer

Region Nordjylland tager udgangspunkt i, at landsdelen fremover skal leve af de gode ideer. Og de gode ideer spænder vidt. De dækker over både udvikling af ny teknologi inden for fx mobiltelefoni, nanoteknologi og energi og ny anvendelse af kendte teknologier – fx brug af mobiltelefoner som informationsformidling til turister. Ideerne indeholder også, at den nordjyske natur på naturens egne præmisser kan udvikles til at blive et betydeligt større aktiv både i sundhedsstrategierne og i oplevelsesøkonomien, end den er i dag. Et tredje eksempel er, at ideer også handler om fx at udvikle nicheprodukter inden for fødevarerområdet med tilhørende fornyelse af markedsføringen.

Region Nordjylland har valgt en kombineret top-down og bottom-up metode til arbejdet med den regionale udviklingsplan – med stærk fokus på inddragelse af interessenter i alle dele af RUP-organisationen. Under ledelse af en politisk styregruppe med repræsentanter udpeget af Regionsrådet, kommunerne og Vækstforum og en fælles administrativ styregruppe med de samme parter, er der nedsat 7 temagrupper med hver ca. 15 idérige folk, der skal udarbejde delstrategier på hver deres tema og sikre input fra og dialog med omverdenen.

SYDDANMARK

En vision om at favne bredt

I Region Syddanmark er udgangspunktet og visionen for arbejdet med den regionale udviklingsplan, at den skal favne meget bredt og gå skridtet videre end lovgivningen umiddelbart kræver. Der bliver i øjeblikket arbejdet med 9 forskellige temaer. Et af temaerne er kulturen. Et mangfoldigt kulturliv er en vigtig faktor for mange borgere og virksomheder, når de vælger, hvor de skal slå sig ned – og er dermed et vigtigt konkurrenceparameter med hensyn til at tiltrække arbejdskraft, investeringer og turister. Ligesom bl.a. kulturen er med til at skabe regionens identitet og image. Et andet tema handler om balancen mellem på den ene side at udnytte naturen og dens ressourcer til både rekreative og produktionsmæssige formål og på den anden side at forhindre nedbrydning af natur, som efterfølgende er meget svær at genoprette. Andre temaer er infrastruktur, uddannelse, bosætning, arbejdsliv, vækst, miljø og hvordan regionen bedst sikrer samspillet mellem byer og land, samtidig med at de forskellige udviklingspotentialer udnyttes.

MIDTJYLLAND

Tæt dialog, bl.a. ved hjælp af Anna Amalia

Region Midtjylland har baseret arbejdet med den regionale udviklingsplan på en proces, der foregår som en tæt dialog, særligt med kommunerne i regionen. Det vil først i løbet af processen blive fastlagt, hvilke temaer, der kommer til at indgå i den regionale udviklingsplan. Men som en del af udgangspunktet for planen arbejder en række underudvalg under regionsrådet i øjeblikket med mulige temaer som uddannelse, infrastruktur, landdistrikter, internationale aktiviteter samt kultur, turisme og oplevelsesøkonomi.

I processen inddrager Region Midtjylland også borgerne ved hjælp af Anna Amalia-projektet, der bl.a. består i en række dialogmøder, debat- og idéudveksling på nettet. Projektet har tilknyttet mere end 20 stærke midtjyske kvinder, der bidrager til at skabe og udvikle dialogen. Til at inspirere dialogen i Anna Amalia'ernes såkaldte saloner, er der udarbejdet et idékatalog.

SJÆLLAND

Den samarbejdende region

Samarbejde er det ord, der oftest nævnes, når aktørerne i Region Sjælland taler om indholdet af udviklingsplanen. Samarbejde mellem aktørerne i regionen, byerne, landdistrikterne og udkantsområderne.

Region Sjælland koncentrerer sit arbejde med den regionale udviklingsplan om fem overordnede temaer. Den innovative region, den sunde region, den bæredygtige region, den lærende region og den tilgængelige region.

Arbejdet tager udgangspunkt i to unikke forhold i Region Sjælland: At regionen ikke har en stor by, men flere middelstore byer, der agerer som samlingspunkter og vækstacceleratorer, og at regionen, som landets eneste, er nabo til hovedstaden.

Den Regionale Udviklingsmodel er et indikatorværktøj, der er det analytiske udgangspunkt for udviklingsplanen. Modellen benchmarker regionen mht. vækst, bosætning, fritid, uddannelse og offentlig service.

HOVEDSTADEN

Infrastruktur og uddannelse – grundsten for udvikling af metropolen

Region Hovedstaden arbejder med hovedstadens stilling som metropolregion. Fokus er på nogle få temaer, der rummer de største udfordringer for regionen. Det er besluttet, at to af temaerne er uddannelse og infrastruktur.

På uddannelsesområdet er udfordringen at sikre regionen og dens virksomheder adgang til kompetente og veluddannede medarbejdere på alle niveauer. Derfor er der bl.a. fokus på at gøre uddannelsessystemet overskueligt, rummeligt og attraktivt – også for grupper, der i dag ikke uddanner sig tilstrækkeligt. Et andet fokusområde er adgangen til højtuddannet arbejdskraft, som er vigtig for regionens fortsatte internationale attraktivitet, og hvor Region Hovedstaden presses af de nærmeste konkurrentmetropoler.

På infrastrukturområdet er Region Hovedstaden opmærksom på, at en fortsat udvikling på niveau med andre metropoler forudsætter effektive transportmuligheder internt i regionen, ligesom det skal være let at komme til og fra regionen. Det gælder både for person- og godstransport, der tilsammen skal sikre, at hovedstaden er attraktiv at bo, leve, besøge og drive virksomhed i. Den stigende trafik til lands, til vands og i luften giver samtidig udfordringer på miljøområdet som fx luftforurening, klimaspørgsmål og støj.

BORNHOLM

Tæt sammenhæng mellem planer

Bornholm har med sin status som regionskommune mulighed for at integrere den regionale udviklingsplan tæt med den øvrige planlægning, som fx servicestrategi, kommuneplan og budget. Den store udfordring bliver at få disse planer til at spille sammen – og sørge for, at både erhvervsudviklingsstrategien, der er udarbejdet af Bornholms Vækstforum, og beskæftigelsesstrategien, som er udformet af det regionale beskæftigelsesråd, bliver en del af den regionale udviklingsplan.

Den tætte sammenhæng mellem de strategiske planer giver en række fordele for det bornholmske samfund, men kræver også, at der efterfølgende gøres en indsats at sikre at de mange forskellige planniveauer kan blive operationelle i forhold til den politiske og administrative dagligdag på Bornholm.

Hvilken rolle spiller KULTUR OG UDDANNELSE?

DEBATSPØRGSMÅL

- Hvilke idræts- og kulturtilbud skal regionen rumme – og hvilken rolle skal regionen og kommunerne spille i forbindelse med etableringen af nye tilbud?
- Hvilke fælles fyrtårnsprojekter indenfor idræts- og kulturområdet er kommunerne enige om at etablere i regionen?
- Hvordan skal regionens uddannelsesinstitutioner fordeles – geografisk og indholdsmæssigt?

Kultur og uddannelse er nogle af de temaer, det er oplagt at diskutere i arbejdet med den regionale udviklingsplan. Hvilke visioner kan formuleres for hele uddannelsesområdet og kulturlivet? Hvordan er ønskerne til udviklingen af de to områder i de kommende år – først og fremmest til glæde for borgerne, men måske også for at tiltrække besøgende og uddannelsessøgende fra andre egne af landet eller udlandet.

Musik og fodbold som vækstdriver?

Kultur- og fritidslivets betydning, omfang og differentiering af indholdet vokser i takt med befolkningens indkomst. Samtidig er kulturinstitutioner og -begivenheder blevet væsentlige vækstdrivere i erhvervsudviklingen i mange kommuner og regioner. Her er samarbejde og koordination nøgleordene. Det giver ingen gevinst at indrette flere konkurrerende musik-huse eller store multiarenaer i samme område. Men nabokommuner kan have glæde af at støtte op om og bidrage til at få skabt enkelte 'fyrtårne', der kan trække større begivenheder til regionen.

På regionalt plan handler kultur og fritid dog ikke kun om fyrtårne. Det handler også om at udvikle mange forskellige tilbud, der tilsammen understøtter visionen for hele regionen.

Gælder nærhedsprincippet også uddannelsesområdet?

De rette uddannelsesstilbud skal sikre, at alle unge i regionen kan få en ungdomsuddannelse. Derudover skal arbejdsstyrken efteruddannes. Det skal ske i samarbejde med de regionale virksomheder, så arbejdskraften i området har de kompetencer, der rent faktisk er brug for – også til at sikre en effektiv og kvalitetssikret offentlig sektor.

Alsion

Symfoniorkester, forskerpark og universitet under samme tag. Denne utraditionelle konstellation er en realitet i Sønderborg, hvor Alsion er blevet til i et samarbejde mellem Sønderborg Kommune og Syddansk Universitet, støttet af et par fonde.

Alsion indeholder bygninger til så forskellige institutioner som Syddansk Universitet, Forskerpark Syd samt en koncertsal, der sammen med en række andre lokaler skal være hjemsted for Sønderjyllands Symfoniorkester. På den måde har byggeriet skabt en fysisk sammenhæng mellem kulturlivet og det mere tekniske og merkantile miljø, der findes i universitetet og forskerparken.

Visionen for Alsion er da også, at det skal stimulere og udbygge samarbejdet mellem erhvervsliv og forsknings- og uddannelsesmiljø, mellem det offentlige og det private erhvervsliv, mellem uddannelse og forskning.

Alsion består af en række nyopførte bygninger, der samtidig er med til at skabe et nyt havnebyrum til glæde for byens egne borgere og gæster.

Regionalt samarbejde om Musikkens Hus i Nordjylland

De nordjyske kommuner, det tidligere Nordjyllands Amt, EU, Realdania samt en lang række virksomheder og private fonde finansierer i fællesskab opførelsen af et nyt musikhus på havnefronten i Aalborg. Visionen for musikhuset er, at det skal samle Nordjysk Musikkonservatorium, Aalborg Symfoniorkester og evt. musiklinierne på Aalborg Universitet under samme tag.

Med musikhuset får Nordjylland en moderne koncertsal med akustik i verdensklasse, der kan rumme 1200-1300 personer. Tanken er, at den kulturelle investering skal bidrage til at give hele Nordjylland et økonomisk løft.

NATUR OG MILJØ er efterspurgte varer

Naturområder og grønne arealer er et væsentlig parameter for, om vi finder det attraktivt at bo i et område. Manglen på arbejdspladser i landdistrikter og naturskønne områder opvejes af let adgang til naturen, når vi holder fri og en udbredt vilje til at pendle endog forholdsvis langt.

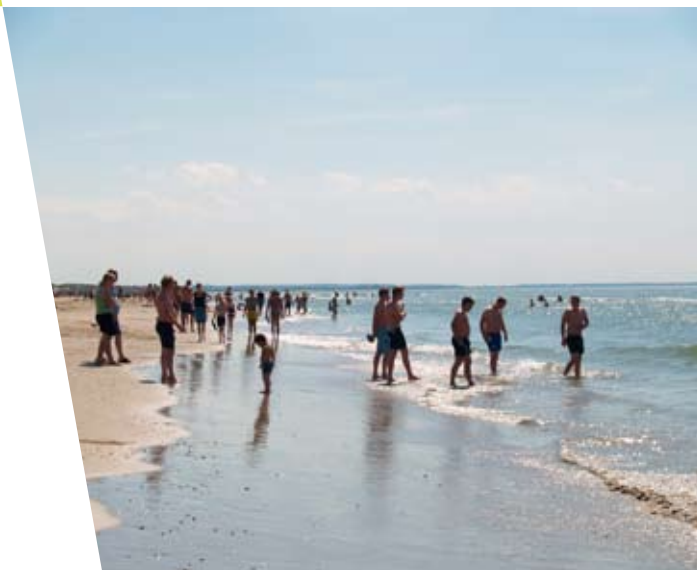
Naturen stopper ikke ved kommunegrænsen. Sammenhængende grønne arealer eller natur i andre kommuner er med til at øge attraktionen ved den enkelte kommune.

Den grønne vækstfaktor

Naturen og den bæredygtige udvikling indgår som et element i den regionale udviklingsplan. Regionen og kommunerne kan fx vælge i fællesskab at anvende naturen og miljøet til at udvikle og profilere særkender. Både som en produktionsfaktor i form af landbrug, skovbrug, råstofudvinding m.m., men også i en balance med beskyttelse af natur og miljø.

Et naturområde, der er udlagt til rekreative formål kan også have en positiv betydning for turismen og kan dermed bidrage til at påvirke behovet for at udvide kapaciteten inden for overnatning, spisesteder, detailhandel m.m.

Det store fokus på global opvarmning og menneskets påvirkning af miljøet giver vedvarende energiformer, udvikling af ny miljøteknologi m.m. øget værdi. Danmark har arbejdet med og opbygget erfaringer med miljøbeskyttelse gennem mange år – og i flere regioner er der fælles overvejelser om, hvordan de kan udnyttes til udvikling og vækst.

DEBATSPØRGSMÅL

- Hvordan ønsker I, at jeres region skal være kendt på natur- og miljøområdet – og hvordan kan kommunerne samarbejde i den forbindelse?
- Hvordan kan hver enkelt kommune understøtte en samlet strategisk indsats?
- Hvordan kan naturkvaliteter i regionen understøtte erhvervsudviklingen, fx i turismen?

Natur- og kulturformidling udvikler turismen

I området omkring Ringkøbing Fjord samarbejder en række myndigheder og institutioner om at udvikle turismen, bl.a. gennem en styrket uddannelsesindsats.

Området rummer en lang række unikke naturområder og kulturhistoriske spor. Bl.a. naturgenopretningsprojektet omkring Skjern Å, Hvide Sande, Bork Vikingehavn, den "kanoniserede" Hover Kirke, Ringkøbings historiske bykerne mv. Alle områder, der samtidig har en turismemæssig betydning.

Som led i en satsning på at udnytte oplevelsesøkonomiens potentialer arbejder bl.a. Ringkøbing-Skjern Kommune, Skjern-Egvad Museum og CVU Midtvest på at etablere en kort videregående uddannelse i natur- og kulturformidling. Uddannelsen skal kvalificere ansatte i turismen til i højere grad at medvirke til at formidle områdets naturkvaliteter og kulturhistorie. Det skal bidrage til at øge oplevelsesværdien, ligesom "investeringerne" i naturgenopretning og bevaring af kulturmiljøer udnyttes turismemæssigt via den øgede formidling.

Miljø og fisk kender ikke kommunegrænser

Fyn har i mange år satset på lystfiskerturisme. Det giver både miljømæssige gevinster at forbedre naturtilstanden i søer, vandløb og kystvande. Samtidig betyder en udvidet turistsæson mulighed for øget indtjening i bl.a. landdistrikterne.

Da hverken fisk, vandløb eller lystfiskere har interesse i kommunegrænserne, har satsningen på Fyn krævet et udstrakt samarbejde mellem både kommuner, amt og turistorganisationerne. Kommunernes rolle har bl.a. været at øge antallet af overnatningsmuligheder, lystbådepladser, indkøbsmuligheder m.m.

Samtidig har amtet spillet ind med at sikre egnet fiskevand, særlige gyde- og opvækstområder for havørreder, forbedring af spildevandsaføb fra bygninger i det åbne land m.m. En opgave, som fremover vil skulle overtages af andre.

SAMMENHÆNGEN mellem kommunerne

Trafk er med til at binde regionen og dens mange forskellige tilbud sammen. Derfor skal den regionale udviklingsplan også handle om infrastruktur. Kommuner og regioner har ansvar for den kollektive trafik – og den regionale udviklingsplan skal redegøre for sammenhængen mellem den statslige og kommunale infrastruktur.

Infrastrukturkommissionen

Regeringen nedsatte i november 2006 en infrastrukturkommission, som afslutter sit arbejde i oktober 2007. Formålet er at analysere det fremtidige transportbehov og komme med forslag og modeller til håndtering af de langsigtede udfordringer på infrastrukturområdet frem til 2030.

I alle regioner arbejder man i øjeblikket med fælles indspil til den nationale infrastruktur.

Elektroniske motorveje

Mindst lige så væsentlig som den fysiske infrastruktur er den elektroniske infrastruktur. Nem adgang til de 'elektroniske motorveje', bredbåndsforbindelser og fibernet, bliver stadig mere væsentligt, både for erhvervsudvikling og bosætning i et område.

DEBATSPØRGSMÅL

- Hvad kan kommunerne og regionen gøre sammen i forhold til infrastrukturkommissionens arbejde?
- Hvad kan kommunerne og regionen i fællesskab gøre for at sikre den elektroniske infrastruktur?

Regionalt indspil til infrastrukturkommissionen

Kontaktudvalget i Region Midtjylland nedsatte tidligt på året et udvalg, der har ansvaret for et fælles indspil fra kommuner og regionen til den nationale infrastrukturkommission. Indspillet skal indeholde en beskrivelse af infrastrukturen i regionen i dag, hvilke problemer og udfordringer den står overfor både på kort sigt og inden for de næste 20-30 år samt give bud på løsninger og visioner. Indspillet skal desuden indeholde overvejelser om, hvordan regionen kan bidrage til bæredygtighed på transportområdet, herunder den kollektive trafiks rolle i fremtiden og samspil i transportformerne. Arbejdet vil indgå i det videre arbejde med den regionale udviklingsplan.

Hvad er allerede på plads i de regionale erhvervsudviklingsstrategier?

Et par hovedpunkter i de regionale erhvervsudviklingsstrategier:

Udgangspunkt i erhvervslivets stærke sider

De regionale udviklingsstrategier var omfattet af en række krav til indholdet. Bl.a. har alle vækstfora skullet beskrive regionernes stærke sider i erhvervsmæssig sammenhæng – og har efterfølgende taget udgangspunkt i et ønske om at styrke disse. Da det i vid udstrækning er de samme erhverv, der har stærke rødder og traditioner landet over, er det i høj grad også de samme erhvervsområder, regionerne fremover vil understøtte med erhvervsudviklingsstrategien, bl.a. fødevarer, turisme og transporterhvervet. Det samme gælder satsninger inden-

for spirende nye erhvervsområder, hvor bl.a. sundhed/medico og energiområdet går igen som indsatsområde i flere regioner.

De fire vækst drivere som omdrejningspunkt

Erhvervsudviklingsstrategierne har skullet tage udgangspunkt i de fire vækst drivere: innovation, iværksættere, uddannelse og ny teknologi. Vækstfora i har i handlingsplanerne listet en række konkrete aktiviteter og indsatsområder, der skal sikre en udvikling på disse områder.

Partnerskaber er vigtige

Udviklingen skal bl.a. opnås via offentlig-private partnerskaber og større samarbejde mellem erhvervslivet og videns- og uddannelsesinstitutioner. Alle vækstfora har planer for, hvordan disse partnerskaber skal udbygges.

Midler til regional udvikling

På regionernes budgetter er der afsat midler til regional udvikling inden for områderne erhvervsudvikling, uddannelse og kultur. Endvidere er der EU-midler, som støtter regional udvikling. EU-midlerne skal medfinansiere

med et tilsvarende beløb fra private eller offentlige kilder. De regionale vækstfora indstiller til regionsrådet om anvendelse af de regionale erhvervsudviklingsmidler og til staten om anvendelse af EU-midlerne.

Midler til regional udvikling ¹				
Mio. kr	Erhvervsudvikling	Uddannelse	Kultur	EU midler Mål 2
Region Hovedstaden ^{2,3}	69	34	5	70
Region Sjælland	65	19 ⁴	0 ⁴	72
Region Syddanmark	80	20	7	102
Region Midtjylland	115	20	5	72
Region Nordjylland	55	17	4	112
Bornhoms Regionskom.	12,5	1	0,5	15
I alt	369,5	111	21,5	443

1) Tabellen viser midler afsat på regionernes budget 2007 til regional udvikling, eksklusivt midler til kollektiv trafik, jordforurening, personale og fællesadministration. Endvidere fremgår det, hvor mange EU-midler der er til rådighed i hver region.

2) I denne tabel indgår Bornholms Regionskommune ikke under Region Hovedstaden, da Bornholm har særstatus på området regional udvikling.

3) Region Hovedstaden budgetterer yderligere 12 mio. kr til Internationalt arbejde og Den Regionale Udviklingsplan.

4) Region Sjælland budgetterer midler til Uddannelse og Kultur på samme budgetlinie.

KOMMUNERNE OG DEN REGIONALE UDVIKLINGSPLAN

- Den regionale udviklingsplan tager hul på diskussionerne om, hvilken profil regionerne ønsker fremover – og hvilken strategi kommuner og region vil anvende for at opnå den ønskede profil.
- Det er væsentligt, at kommunerne deltager i arbejdet med den regionale udviklingsplan – både for at bidrage til diskussionerne om regionens fremtid og for at samarbejde med andre kommuner om at trække i samme retning.
- Det regionale strategiarbejde skal gå hånd i hånd med arbejdet med kommunernes planstrategier, der også skal udarbejdes i 2007. De to processer sker samtidig og kræver derfor koordination.
- Den regionale udviklingsplan skal tegne en vision for udviklingen af regionen. Planen kan bl.a. omfatte spørgsmål om infrastruktur, uddannelse, kultur, beskæftigelse, turisme, oplevelsesøkonomi, sundhed, natur og miljø, by, land og udkantsområder, landdistrikter og globalisering.

PLAN09

Sekretariatet
Haraldsgade 53
2100 København Ø
T +45 72 54 20 00
plan09@sns.dk
www.plan09.dk

Realdania

MILJØMINISTERIET
Skov- og Naturstyrelsen